

Economisch belang van toerisme voor Oosterhout

Monitor Toerisme Oosterhout 2009

De gemeente Oosterhout voert een actief toeristisch beleid. Om dit beleid goed te kunnen uitvoeren is het noodzakelijk om inzicht te hebben in de ervaringen, wensen en behoeften van de bezoekers. Ook is er de behoefte om een goed beeld te hebben van de economische betekenis van het toerisme voor de lokale economie.

In 2003 is voor de eerste keer gemeten wat het economisch belang is van het toerisme voor Oosterhout. Voor de doorrekening is gebruik gemaakt van de speciaal voor dit doel ontwikkelde **Monitor Toerisme Oosterhout**. In 2006 is een tweede peiling gehouden om de effecten van het toeristisch beleid in beeld te brengen. Uit deze peilingen bleek dat de toeristische sector nog belangrijker is voor de lokale economie dan altijd al werd aangenomen. Zo bracht de sector in 2006 ruim 149,3 miljoen euro binnen en bezorgde 2.500 tot 2.800 mensen een baan, waaronder veel parttimers en seizoenskrachten.

Uit de derde peiling blijkt dat de toeristische bestedingen in de gemeente Oosterhout zijn gegroeid met 10,4 procent naar ruim 166,6 miljoen euro in 2009. Ondanks de economische malaise is er toch sprake van een groei doordat de economie in 2007 en 2008 nog aanzienlijk groeide. Het dagtoerisme zorgt voor 79,5 procent van de totale bestedingen in Oosterhout. De meeste bestedingen komen terecht bij de detailhandel (€ 96 miljoen) en de horeca (€ 31 miljoen). Ook de werkgelegenheid die hiermee gepaard gaat, komt vooral voor rekening van deze sectoren. In totaal gaat het in 2009 om zo'n 2.400 tot 2.700 banen, waaronder veel parttimers en seizoenskrachten.

februari 2010

Een uitgave van de gemeente Oosterhout

rapporteur: afdeling Service en Ondersteuning, taakgroep Onderzoek & Statistiek

datum eindversie: 19-2-2010

oplage: digitale versie

Inhoudsopgave

1. Inleiding	5
2. Afbakening toerisme in Oosterhout	6
2.1 Verblijfstoerisme	6
2.2 Dagtoerisme	8
3. Gebruik toeristisch aanbod in Oosterhout	10
3.1 Gebruik verblijfstoeristisch aanbod	10
3.2 Gebruik dagtoeristisch aanbod	10
3.3 Bezoekersenquête	11
4. Economische betekenis toerisme in Oosterhout	15
4.1 Economische betekenis per sector	15
4.2 Economische betekenis per categorie	15
4.3 Economische betekenis in perspectief	16
Bijlage	18

1 Inleiding

De gemeente Oosterhout voert een actief toeristisch beleid. Daartoe is in 2002 een nieuwe toeristisch-recreatieve beleidsnota opgesteld. Om dit beleid goed te kunnen uitvoeren is het noodzakelijk om inzicht te hebben in de wensen en behoeften van de bezoekers. Ook is het belangrijk om een goed beeld te hebben van de betekenis van het toerisme voor de lokale economie. De **Monitor Toerisme Oosterhout** geeft antwoord op deze vragen.

In 2006 is een eerste vervolgmeting gehouden. Hieruit bleek dat de toeristische sector in Oosterhout nog belangrijker is voor de lokale economie dan altijd al werd aangenomen. Zo bracht de sector in 2006 ruim 149,3 miljoen euro binnen en bezorgde 2.500 tot 2.800 mensen een directe baan, waaronder veel parttimers en seizoenskrachten.

Met behulp van deze monitor heeft de taakgroep Onderzoek & Statistiek van de gemeente in 2009 een nieuwe vervolgmeting uitgevoerd. Hiervoor is:

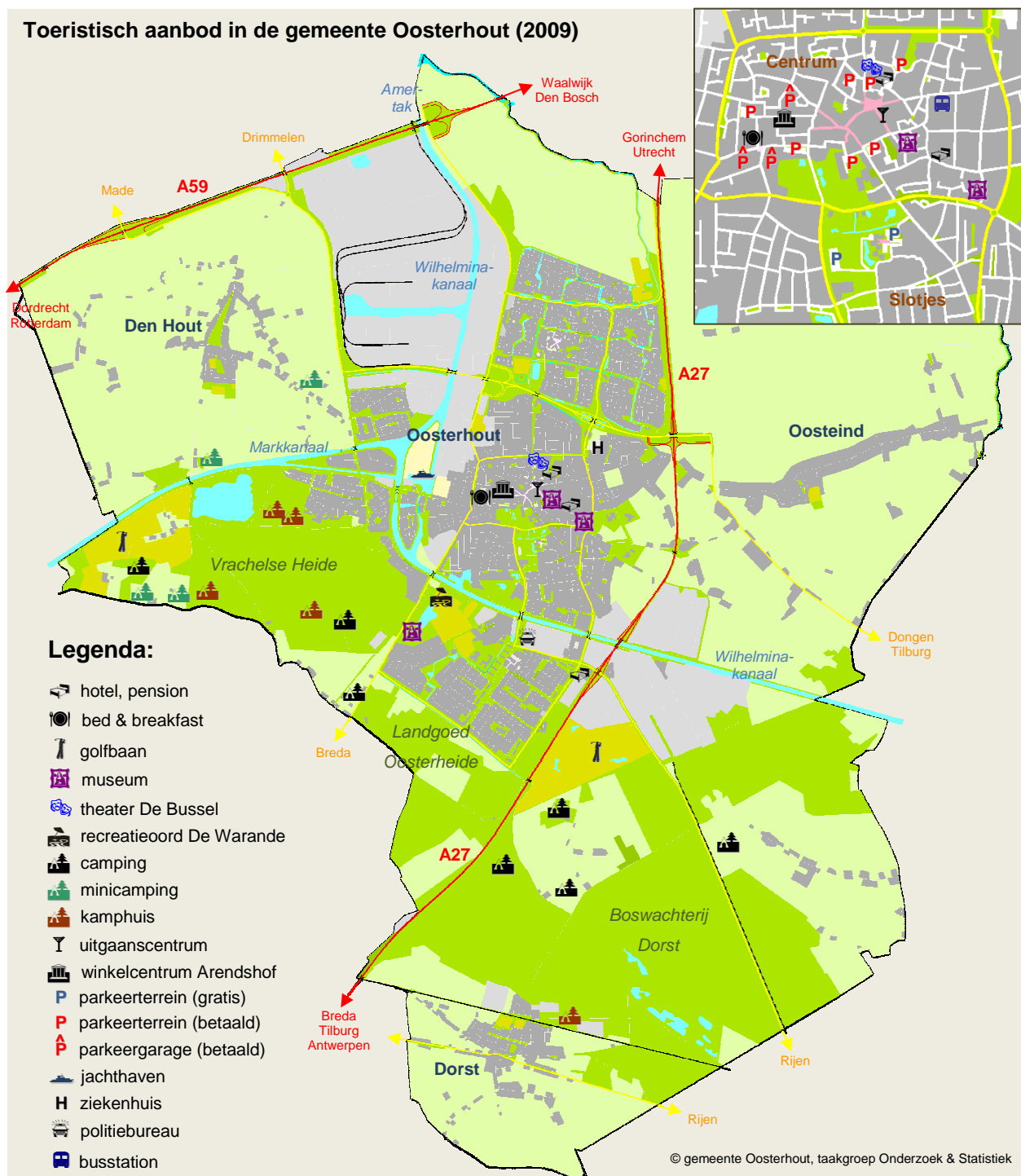
- het toeristisch aanbod in de gemeente (opnieuw) geïnventariseerd,
- gegevens opgevraagd bij de toeristische aanbieders,
- een toeristische bezoekersenquête gehouden (juli t/m september),
- de economische effecten modelmatig doorgerekend,
- de resultaten vergeleken met die uit 2006.

2 Afbakening toerisme in Oosterhout

Globaal kan er een onderscheid worden gemaakt tussen verblijfstoerisme en dagtoerisme. Als richtlijn voor het dagtoerisme is de indeling van het CBS gehanteerd, waarbij reguliere sport, verenigingen en hobby's buiten beschouwing blijven.

2.1 Verblijfstoerisme

Binnen het verblijfstoerisme in Oosterhout worden de volgende categorieën onderscheiden: hotels, campings, bungalowparken, groepsaccommodaties en watersportfaciliteiten. Op de onderstaande kaart zijn de locaties van deze accommodaties weergegeven. Hieruit blijkt dat de verblijfsaccommodatie vooral is geconcentreerd aan de west- en zuidzijde van de stad, in en nabij de Oosterhoutse bossen.

a) Hotels, pensions en bed & breakfasts

In de onderstaande tabel staat het hotelaanbod in 2009 in de gemeente Oosterhout. Hierin zijn tevens de pensions en de bed & breakfast (B&B) accommodaties opgenomen. In totaal bestaat het hotelaanbod in Oosterhout uit 4 accommodaties met in totaal 143 kamers en 276 bedden.

Tabel 2.1 Hotels, pensions en bed & breakfasts in Oosterhout

Naam	Sterren	Kamers	Bedden
Golden Tulip Oosterhout	****	53	106
Tulip Inn Oosterhout	***	63	126
Hotel-café 't Zonneke	*	25	40
B&B Gastvrij Oosterhout		2	4

b) Campings en minicampings

Het campingaanbod in de gemeente Oosterhout wordt in de onderstaande tabel weergegeven. Hierbij wordt een onderscheid gemaakt tussen toeristische standplaatsen en vaste plaatsen (jaar- en seizoensplaatsen). In totaal omvat het aanbod in Oosterhout 1.214 standplaatsen, waarvan 902 vaste en/of seizoensplaatsen en 312 toeristische standplaatsen.

Tabel 2.2 Campings en minicampings in de gemeente Oosterhout

Naam	Plaats	Vaste en seizoensplaatsen	Toeristische standplaatsen
't Haasje	Dorst	485	75
Alliance	Dorst	30	–
Bergvlietse Bossen	Den Hout	–	59
De Eekhoorn	Dorst	250	25
De Hannebroeck	Dorst	112	–
De Katjeskelder	Oosterhout	–	100
Zonneweelde	Oosterhout	18	4
Minicamping 't Kopske	Den Hout	5	10
Minicamping De Kleine Abtshoeve	Den Hout	–	15
Minicamping De Kwikstaart	Den Hout	1	6
Minicamping Vrachelen	Den Hout	2	18

c) Bungalows en stacaravans

In de gemeente Oosterhout is één bungalowpark gevestigd: De Katjeskelder (Roompot Vakantieparken). Daarnaast heeft ook camping 't Haasje bungalows en stacaravans in de verhuur. Deze zijn ook in de onderstaande tabel opgenomen. In totaal zijn er in Oosterhout 384 bungalows en zo'n 50 stacaravans.

Tabel 2.3 Bungalows, chalets en stacaravans in Oosterhout

Naam	Plaats	Bungalows	Stacaravans
't Haasje	Oosterhout	25	50
De Katjeskelder	Oosterhout	359	–

d) Groepsaccommodaties

De gemeente Oosterhout telt ook een aantal groepsaccommodaties. Deze zijn weergegeven in de onderstaande tabel. Het totale aanbod omvat 305 bedden.

Tabel 2.4 Groepsaccommodaties in Oosterhout

Naam	Plaats	Bedden
't Van Dykhuis (SBB Buitenleven)	Dorst	15
Buithuis Teteringen	Oosterhout	32
Kamphuis Ahoy	Oosterhout	90
Kamphuis De Singel	Oosterhout	72
Schiedams Schoolbuitenhuis	Oosterhout	96

e) Watersport

In de gemeente Oosterhout is één jachthaven gevestigd: de Jachthaven “Den Ouwe Sluis” van de watersportvereniging Sluis 1. Deze heeft 130 vaste ligplaatsen (voor leden) en geen gereserveerde plaatsen voor toeristisch gebruik (passantenplaatsen). Als er echter tijdelijk lege plaatsen zijn, dan mogen er passanten aanleggen. In de zomermaanden wordt hier regelmatig gebruik van gemaakt.

2.2 Dagtoerisme

Ten behoeve van de inventarisatie van het dagtoerisme in de gemeente Oosterhout wordt onderscheid gemaakt tussen: musea, recreatieoorden, evenementen, natuurgerichte openlucht recreatie, recreatief winkelen (funshoppes), golfen, dagarrangementen en “uit eten”.

a) Musea

Oosterhout telt drie musea. Het betreft het Bakkerijmuseum, het Speelgoedmuseum Op Stelten en het Brabants Museum Oud Oosterhout. De eerste twee genoemde musea zijn gevestigd in het stadscentrum. Oud Oosterhout ligt bij het recreatieoord De Warande aan de westrand van de stad. Het Speelgoedmuseum heeft in het afgelopen jaar wat minder bezoekers getrokken dan gebruikelijk doordat het de laatste twee maanden van het jaar gesloten was in verband met de verhuizing naar een ander pand elders in de stad.

b) Recreatieoorden en pretparken

Aan de westrand van de stad ligt het Oosterhoutse recreatieoord De Warande, dat met name in de zomermaanden druk wordt bezocht. De Warande telt 3 buitenzwembaden, 1 peuterbad, 3 duiktorens, een waterglijbaan, skelterbaan, trampolines, speeltoestellen en speel- en zonneweiden.

c) Natuurgerichte openlucht recreatie

Onder natuurgerichte openlucht recreatie wordt verstaan: wandelen, fietsen, mountainbiking, paardrijden, skeeleren, etc. in de polder- en bosgebieden rondom Oosterhout. Bij de bosgebieden gaat het met name om de Boswachterij Dorst, de Vrachelse Heide en het Landgoed Oosterheide. Het aantal bezoekers van de bosgebieden wordt eigenlijk alleen door Staatsbosbeheer, de eigenaar van Boswachterij Dorst, periodiek gemonitord.

d) Evenementen

In Oosterhout vinden jaarlijks een groot aantal evenementen plaats. Veel evenementen zijn vooral van lokale betekenis en vallen daarom buiten dit onderzoek. De grotere evenementen hebben echter ook regionaal een bepaalde aantrekkingskracht. Deze worden in de onderstaande tabel weergegeven, voor zover ze in het afgelopen jaar 5.000 bezoekers of meer hebben getrokken.

Tabel 2.5 Evenementen

Naam	Datum	Plaats
Carnaval	21 t/m 24 februari	Oosterhout
Parkfeest Anders	4 april	Oosterhout
Koninginnedag / Koninginnemarkt	30 april	Oosterhout
Jaarmarkt Den Hout	21 mei (Hemelvaart)	Den Hout
Parkfeest Oosterhout	5 t/m 7 juni	Oosterhout
Oosterhout Wereldwijd	12 t/m 13 juni	Oosterhout
Oosterhout Live (Nederlandstalig)	19 t/m 20 juni	Oosterhout
Jaarmarkt Dorst	20 t/m 21 juni	Dorst
KOM Festival / Pruvement	4 t/m 5 juli	Oosterhout
Floralia Muziekfestival	8 t/m 9 augustus	Oosterhout
Kermis Oosterhout	14 t/m 19 augustus	Oosterhout
Zomercarnaval	6 september	Oosterhout
Blues Festival Oosterhout	11 t/m 13 september	Oosterhout
Wielerronde van de Molen	4 oktober	Oosterhout

In het kader van de viering *Oosterhout 200 jaar stadsrechten*, hebben er in 2009 allerlei extra activiteiten en kleinere evenementen plaatsgevonden. Deze staan weliswaar niet in de bovenstaande tabel, maar het totaal aantal bezoekers hiervan zijn wel meegenomen bij de berekeningen in hoofdstuk 3.

e) Recreatief winkelen

Onder recreatief winkelen – oftewel ‘funshoppen’ – wordt verstaan: het mede met een recreatief motief bezoeken van de Oosterhoutse binnenstad, inclusief het overdekte winkelcentrum Arendshof. Hiertoe worden alleen de bezoekers gerekend die niet woonachtig zijn in de gemeente Oosterhout en hier komen om recreatief te winkelen en/of niet-dagelijkse artikelen aan te schaffen. Volgens het laatste regionaal Koopstromenonderzoek West-Brabant 2005, en diverse andere bezoekersonderzoeken, blijkt dit zo’n 40 á 45 procent te zijn van het totale aantal centrumbezoekers.

De Koopzondagen worden tot de evenementen gerekend. In 2009 zijn in het stadscentrum 12 Koopzondagen geweest. Ook hier komen veel bezoekers van buiten de gemeente op af.

f) Golfen

De gemeente Oosterhout telt twee golfterreinen. De oudste is de Oosterhoutse Golfclub met een 18 holes baan. In 2006 is de golfbaan Landgoed Bergvliet geopend. Deze omvat een 18 holes baan en een 9 holes oefenbaan. Van deze golfbanen is alleen het toeristisch gebruik (greenfees) meegenomen. Het bezoek van de leden blijft in dit onderzoek buiten beschouwing.

g) Dagarrangementen

In de gemeente Oosterhout worden diverse dagarrangementen aangeboden, met name door de VVV Oosterhout. In de onderstaande tabel worden deze weergegeven. Het grootste deel van de deelnemers aan deze arrangementen zijn dagjesmensen of toeristen van buiten Oosterhout. Doordat de kaartjes worden verkocht door de VVV, is bekend hoeveel mensen er in 2009 hebben deelgenomen.

Tabel 2.6 Dagarrangementen

Naam	Plaats	Aantal keren
Boottocht Oosterhout-Rotterdam	Oosterhout	7
Dagarrangementen in groepsverband	Oosterhout e.o.	111
Fietscampingtocht	Oosterhout e.o.	1
Fiets-speurtocht voor kinderen	Oosterhout	diverse keren
Lange-kar-tocht Oosteind	Oosteind	2
Torenbeklimming Sint Jansbasiliek	Oosterhout	7
Torenbeklimming Sint Jansbasiliek “by night”	Oosterhout	5
Treintje Oosterhout	Oosterhout	7
Vaarfietsstocht (heen varen, terug fietsen)	Oosterhout e.o.	diverse keren
Wandeltocht voor kinderen	Oosterhout	diverse keren

h) Uit eten

Naast de eerder genoemde dagtoeristische accommodaties in Oosterhout mag ook het “uit eten” niet worden vergeten. Een aantal grotere aanbieders in Oosterhout hebben een bovenlokale betekenis. Deze staan weergegeven in de onderstaande tabel en zijn meegenomen in de berekeningen bij hoofdstuk 3. Voor een eenduidige vergelijking met de vorige peiling is gekozen voor dezelfde bedrijven als in 2006.

Tabel 2.7 Restaurants

Naam	Plaats	Aantal stoelen
Bistro Merlijn	Oosterhout	230
Brevi's	Oosterhout	70
De Verbeelding	Oosterhout	150
Flavours (bedieningsgedeelte AC Restaurant)	Oosterhout	88
Gasterij De Seterse Hoeve	Oosterhout	200
Grieks Tuinrestaurant Irodion	Oosterhout	320
Japans restaurant Paradijs	Oosterhout	350

Net als bij de vorige metingen zijn de twee McDonald's wegrestaurants in Oosterhout alsmede het zelf-bedieningsgedeelte van het AC Restaurant niet meegenomen.

De koffiehuisen en brasseries in het winkelgebied trekken weliswaar veel bezoekers van buiten de gemeente, maar deze zijn niet meegenomen in de berekeningen om dubbeltellingen te voorkomen: het gros van de gasten van die etablissementen bestaat immers uit het winkelend publiek.

3 Gebruik toeristisch aanbod in Oosterhout

In dit hoofdstuk wordt het gebruik van het toeristisch aanbod in de gemeente Oosterhout in 2009 in beeld gebracht. Deze gegevens zijn nodig als input voor het berekenen van de economische betekenis van het toerisme in Oosterhout. Tevens wordt een vergelijking gemaakt met het gebruik in 2006. Ook staan hier de resultaten van de bezoekersenquête, die in de zomer van dit jaar is uitgevoerd.

3.1 Gebruik verblijfstoeristisch aanbod

Het gebruik van het verblijfstoeristisch aanbod in Oosterhout wordt in de onderstaande tabel weergegeven. Het betreft het aantal overnachtingen of het aantal vaste (staan)plaatsen. Deze informatie is begin 2010 opgevraagd bij de lokale aanbieders (ondernemers). Eventuele ontbrekende gegevens zijn aangevuld op basis van cijfers vanuit de toeristenbelasting en/of de gemiddelde bezettingsgraden van de andere aanbieders in de betreffende categorie. De gegevens over 2006 zijn afkomstig uit de vorige peiling.

Tabel 3.1 Gebruik verblijfstoeristisch aanbod in Oosterhout

Categorie	Maatstaf	Gebruik in 2009	Gebruik in 2006
Hotels, pensions, bed & breakfasts	Overnachtingen	34.460	40.710
Campings toeristisch	Overnachtingen	70.380	83.234
Campings vast	Vaste plaatsen	900	905
Bungalows	Overnachtingen	546.710	483.133
Groepsaccommodaties	Overnachtingen	35.000	30.390
Watersport passanten	Overnachtingen	2.420	2.500
Watersport vast	Vaste ligplaatsen	130	120
totaal aantal overnachtingen (excl. vaste plaatsen)		688.970	639.967

Het aantal toeristische overnachtingen in 2009 bedroeg bijna 689 duizend. In 2006 waren dat er bijna 640 duizend; een toename van ruim 7 procent. De grootste categorie is de bungalows (79%). Dit komt vooral door het grote aantal overnachtingen op Bungalowpark De Katjeskelder wat vooral het gevolg is van de hoge bezettingsgraad en het feit dat er het gehele jaar bungalows worden verhuurd.

3.2 Gebruik dagtoeristisch aanbod

In de onderstaande tabel wordt het dagtoeristisch gebruik in Oosterhout – het aantal bezoekers – weergegeven. De gegevens over 2009 zijn verzameld bij de lokale ondernemers, de VVV en de gemeentelijke evenementencoördinator.

Voor het bepalen van het aantal bezoekers van buiten Oosterhout dat hier komt winkelen, is gebruik gemaakt van de passantentellingen die in september 2009 zijn gehouden door Locatus. Van de evenementen (met 5.000 bezoekers of meer) zijn alle bezoekers meegenomen, aangezien de organisatoren niet kunnen aangeven welk aandeel van de bezoekers van buiten de gemeente afkomstig is. Dit geldt ook voor de bezoekers van de restaurants. Het aantal bezoekers van de bosgebieden wordt alleen door Staatsbosbeheer, de eigenaar van Boswachterij Dorst, periodiek gemonitord. Aan de hand hiervan is, net als in 2006, een inschatting gemaakt van de bezoekersaantallen voor de andere gebieden.

Tabel 3.2 Gebruik dagtoeristisch aanbod in Oosterhout

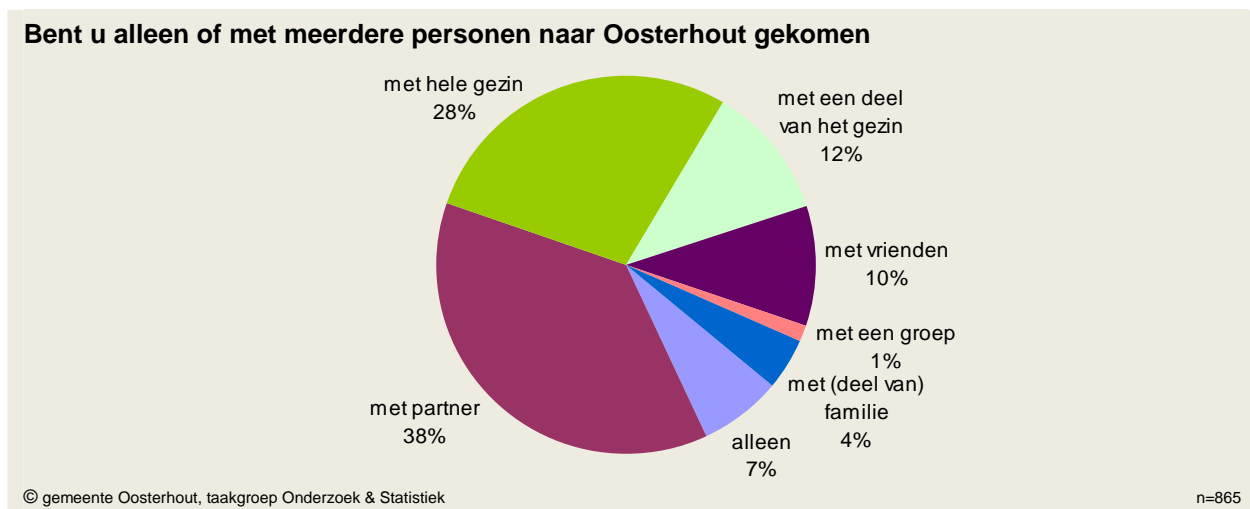
Categorie	Maatstaf	Gebruik in 2009	Gebruik in 2006
Musea	Bezoekers	42.750	37.000
Recreatieoorden	Bezoekers	80.000	85.000
Evenementen	Bezoekers	375.000	214.000
Natuurgerichte openluchtrecreatie	Bezoekers	1.200.000	1.031.250
Recreatief winkelen	Bezoekers	2.965.200	2.668.640
Golfen (greenfees)	Bezoekers	4.000	4.000
Dagarrangementen	Bezoekers	5.500	5.390
Uit eten	Bezoekers	289.000	184.940
totaal aantal bezoekers		4.961.450	4.348.640

In 2009 kwamen bijna 5 miljoen bezoekers naar Oosterhout. Het grootste deel van deze dagtoeristen kwam hier om te winkelen (60%) en om te fietsen of wandelen in de natuur (24%). In 2006 kwamen ruim 4,3 miljoen bezoekers naar Oosterhout. Ook toen was het winkelen het belangrijkste (61%). Ten opzichte van 2006 is het aantal evenementenbezoekers het sterkst gestegen (+43%). Dit komt door de grotere belangstelling voor muziekevenementen en de viering van 200 jaar stadsrechten. Ook de restaurants hebben het opvallend goed gedaan ten opzichte van 2006 (+36%).

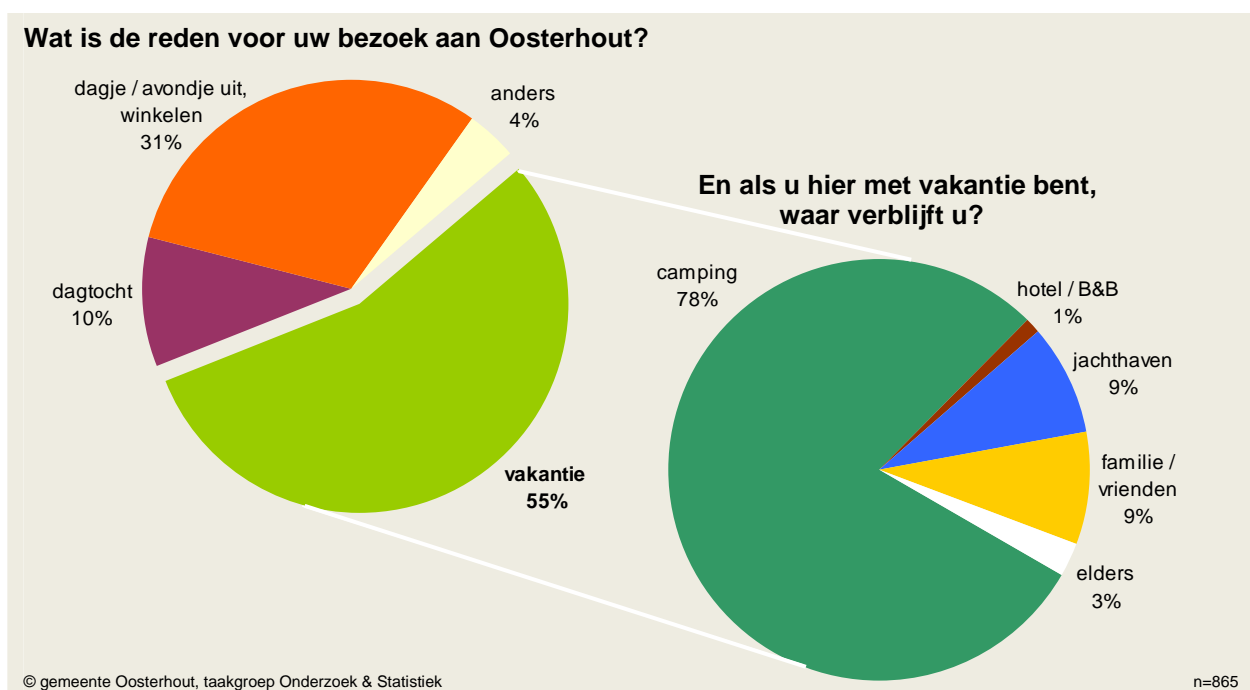
3.3 Bezoekersenquête

Een belangrijk onderdeel van dit onderzoek is de toeristische bezoekersenquête die in de periode juli t/m september 2009 is gehouden. Die geeft een beeld van de meningen en opvattingen van de mensen die gebruik maken van het toeristische aanbod in de gemeente, zoals hierboven geschetst.

De gemiddelde bezoeker is 47 jaar en komt naar Oosterhout met het gezin (40%) of alleen met de eigen partner (38%). Het merendeel van de bezoekers typeert het gebied als "Brabants gezellig" (32%), "leuk" (10%) en "prachtig/erg mooi" (7%).

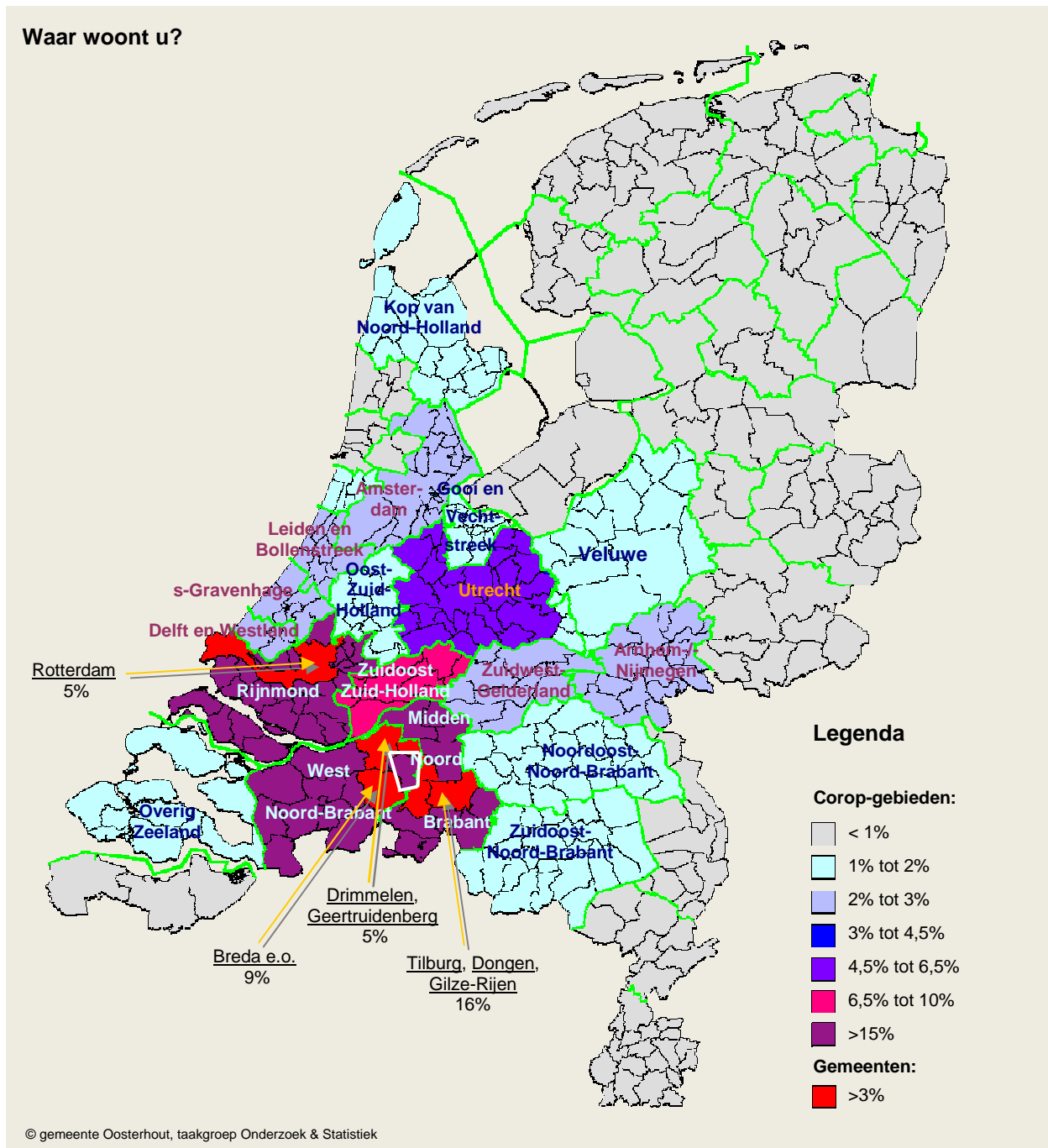
Het merendeel van de ondervraagden was in Oosterhout "op vakantie" (55%). Op de tweede plaats stond "dagje / avondje uit" of "winkelen / shoppen" (31%) en op drie stond "dagtochtje maken" (10%). Van de mensen die hier deze zomer op vakantie waren, verbleef ruim driekwart (78%) op een camping of in een bungalowpark. In 2006 was 52 procent van de ondervraagden in Oosterhout op vakantie en daarvan verbleef 74 procent op een camping of in een bungalowpark.

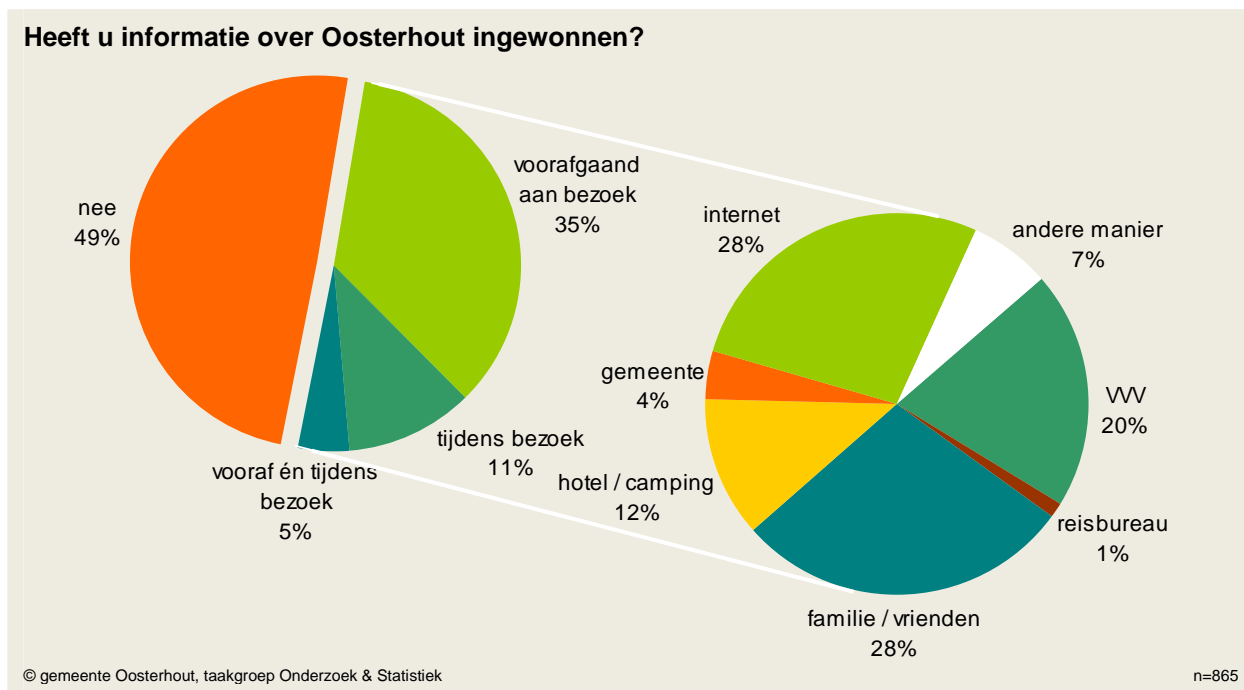
Het merendeel van de bezoekers kiest er bewust voor om naar Oosterhout te komen. Men kiest voor een speciaal doel (bijv. winkelen, bezoek familie, museum, kermis) of om hier vakantie te vieren op een specifieke camping. De vakantiegangers verblijven gemiddeld zo'n 19 dagen in onze gemeente, maar er zijn ook veel gasten met een vaste seizoensplaats op één van de campings in de regio en die verblijven hier het gehele vakantie seizoen.

Het gros van zowel de dagjesmensen als de vakantiebezoekers komt hier regelmatig. Ruim de helft van de bezoekers (54%) zegt in de afgelopen vijf jaar hier al meer dan twee keer te zijn geweest en het merendeel (90%) verwacht hier de komende jaren vaker te komen. Als reden om vaker te komen wordt gegeven: "mooi/leuk/gezellig stadje" (21%), "bevalt goed" (16%), "familie/vrienden opzoeken" (13%), "om te winkelen" (11%) en "de camping" (10%).

Het merendeel van de bezoekers komt uit Midden-Brabant, West-Brabant, Rijnmond en Utrecht. Dagjesmensen die hier o.a. komen winkelen, komen vooral uit de directe omgeving (Dongen, Gilze-Rijen en Tilburg, Breda e.o., Drimmelen, Geertruidenberg). Vakantiegangers komen met name uit de Rijnmond, Zuidoost Zuid-Holland (Drechtsteden) en Utrecht, waarbij Rotterdam er duidelijk uitspringt. Ook in 2006 kwamen de meeste bezoekers uit deze gebieden.

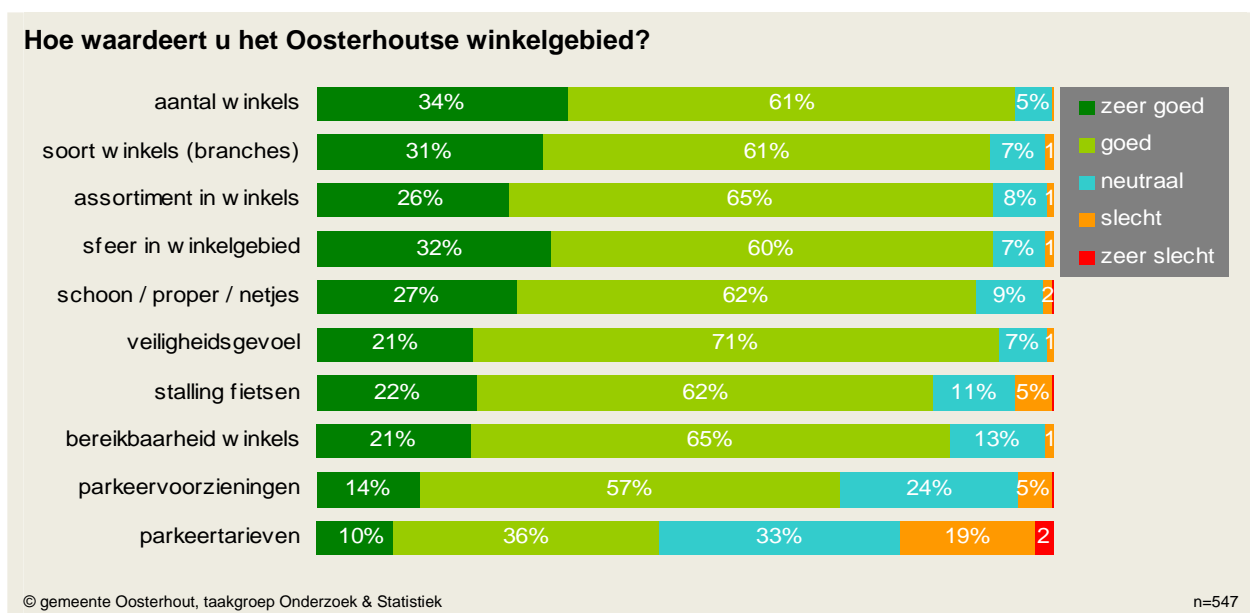
Bijna de helft van de bezoekers heeft géén informatie ingewonnen. Van de mensen die dat wel heeft gedaan, heeft het merendeel voorafgaand aan het bezoek naar informatie gezocht. Als belangrijkste informatiebronnen worden genoemd: familie / vrienden (29%), het internet (28%) en de VVV / ANWB (20%). Veel mensen die via internet naar informatie zoeken, doen dit via algemene zoekmachines zoals Google. Steeds meer bezoekers gaan op zoek naar informatie via het internet (was in 2006 nog 20 procent), terwijl de traditionele bronnen – zoals de VVV en het reisbureau – veel minder vaak worden genoemd als informatiebron (was 24 procent in 2006).

Het merendeel van de toeristen in Oosterhout bezoekt de binnenstad. Daarnaast zijn in 2009 met name de Oosterhoutse musea, een café of restaurant en het recreatieoord De Warande bezocht. Buiten Oosterhout is met name het Nationaal Park De Biesbosch en De Efteling bezocht. De bezochte locaties worden door de bezoekers over het algemeen goed tot zeer goed beoordeeld.

Het Oosterhoutse winkelcentrum Arendshof en de omliggende winkelstraten zijn een grote publieks-trekker, niet alleen voor dagjesmensen, maar ook voor de verblijfstoeristen. Over het algemeen zijn de bezoekers redelijk tot zeer tevreden over het winkelgebied. Alleen de parkeervoorzieningen, en dan met name de parkeertarieven worden minder goed beoordeeld.

Als de waardering wordt omgerekend naar rapportcijfers, dan krijgt het Oosterhoutse winkelgebied van de toeristen een 8,5 als gemiddeld rapportcijfer. De laagste cijfers krijgen de parkeervoorzieningen en de parkeertarieven, met respectievelijk een 7,1 en een 6,3 als gemiddeld rapportcijfer. In 2006 kreeg het winkelgebied een 8,6 als gemiddeld rapportcijfer, terwijl de parkeervoorzieningen een 7,5 en de tarieven een 6,0 als gemiddeld cijfer kregen.

Op de vraag of de bezoekers één ding kunnen noemen die ze bijzonder goed vinden aan Oosterhout, wordt de gemoedelijke sfeer en de gastvrijheid alsmede het mooie / gezellige winkelcentrum het meest genoemd. Op de vraag of de bezoekers één ding kunnen noemen dat ze minder goed vinden, geeft bijna de helft van de ondervraagden aan dat ze niets zouden weten. Als men wel iets aangeeft, dan gaat het vooral om het parkeren in de binnenstad (parkeertarieven, parkeergelegenheid) en de bereikbaarheid van de stad door wegwerkzaamheden.

Noem één ding wat u *bijzonder goed* en één ding wat u *minder goed* vindt aan Oosterhout

Bijzonder goed:		Minder goed:	
1. Sfeervol / gemoedelijk / gastvrij	24%	1. Zou niets weten	49%
2. Mooi / gezellig / leuk winkelcentrum	21%	2. Parkeren in de binnenstad	12%
3. Mooie / bosrijke omgeving	13%	3. Bereikbaarheid / wegwerkzaamheden	8%
4. Toeristische voorzieningen	11%	4. Bereikbaarheid campings met O.V.	4%
5. Compacte stad met veel voorzieningen	5%	5. Fietspaden / fietsroutes	3%

4 Economische betekenis van toerisme

Met behulp van de **Monitor Toerisme Oosterhout** is de economische betekenis van het toerisme in Oosterhout gemeten. In 2003 is dit voor de eerste keer bepaald met behulp van deze monitor (nulmeting) en in 2006 is een eerste vervolgmeting uitgevoerd. De voorliggende monitor is de tweede vervolgmeting.

4.1 Economische betekenis per sector

De toeristische activiteiten in de gemeente Oosterhout generen in totaal ruim 166,6 miljoen euro aan bestedingen. De meeste bestedingen komen terecht bij de detailhandel (€ 96 miljoen) en de horeca (€ 31 miljoen). In 2006 werd in totaal ruim 149,3 miljoen euro door het toerisme gegenereerd. Daarvan kwam 58 procent (€ 87 miljoen) terecht bij de detailhandel en 18 procent (ruim € 26,7 miljoen) bij de horeca.

Tabel 4.1 Bestedingen en werkgelegenheid naar sectoren in de gemeente Oosterhout

	Bestedingen (in euro's)		Werkgelegenheid (in fte's)	
	2009	2006	2009	2006
Sectoren:				
Logies	15.816.369	14.787.594	157	172
Horeca	31.440.689	26.743.359	205	213
Detailhandel	96.363.029	86.987.670	548	549
Entree	11.928.817	10.701.441	79	80
Vervoer	11.096.110	10.111.732	27	28
Overig			374	387
Werkgelegenheid:				
Direct			1.390	1.429
Indirect			514	529
Totaal	166.645.014	149.331.796	1.904	1.958

De werkgelegenheid die met deze bestedingen gepaard gaat, komt uit op 1.904 fte's. De directe werkgelegenheid bedraagt 1.390 fte's, waarvan het merendeel in de sectoren detailhandel en horeca terecht komt. Aangezien in deze sectoren veel met seizoensarbeid en deeltijdarbeid wordt gewerkt, komt dit uit op zo'n 2.400 á 2.700 werkzame personen. In 2006 ging het om zo'n 2.500 á 2.800 banen.

Wat zijn fte's?

Fte staat voor fulltime-equivalent. Het is een rekeneenheid waarmee de omvang van een functie of personeelssterkte wordt uitgedrukt. Eén fte is het equivalent van één volledige werkweek. Een functie van 0,6 fte bijvoorbeeld is, uitgaande van een werkweek van 36 uur, een functie van $0,6 \times 36 = 21,6$ uur.

De afkorting fte wordt met kleine letters geschreven (en zonder punt aan het eind), omdat het geen afkorting van een naam is. Het meervoud hiervan luidt fte's.

Bron: www.onzetaal.nl van het Genootschap Onze Taal

4.2 Economische betekenis per categorie

De onderstaande tabel laat zien hoe de bestedingen en directe werkgelegenheid over de verschillende toeristische categorieën zijn verdeeld. Hieruit kan worden geconcludeerd dat de belangrijkste verblijfs-toeristische sector in de gemeente Oosterhout de bungalows zijn. Deze genereren € 24,6 miljoen (ruim 13 procent van de totale bestedingen) en leveren 217 fte's (16 procent van de directe werkgelegenheid) aan werk op.

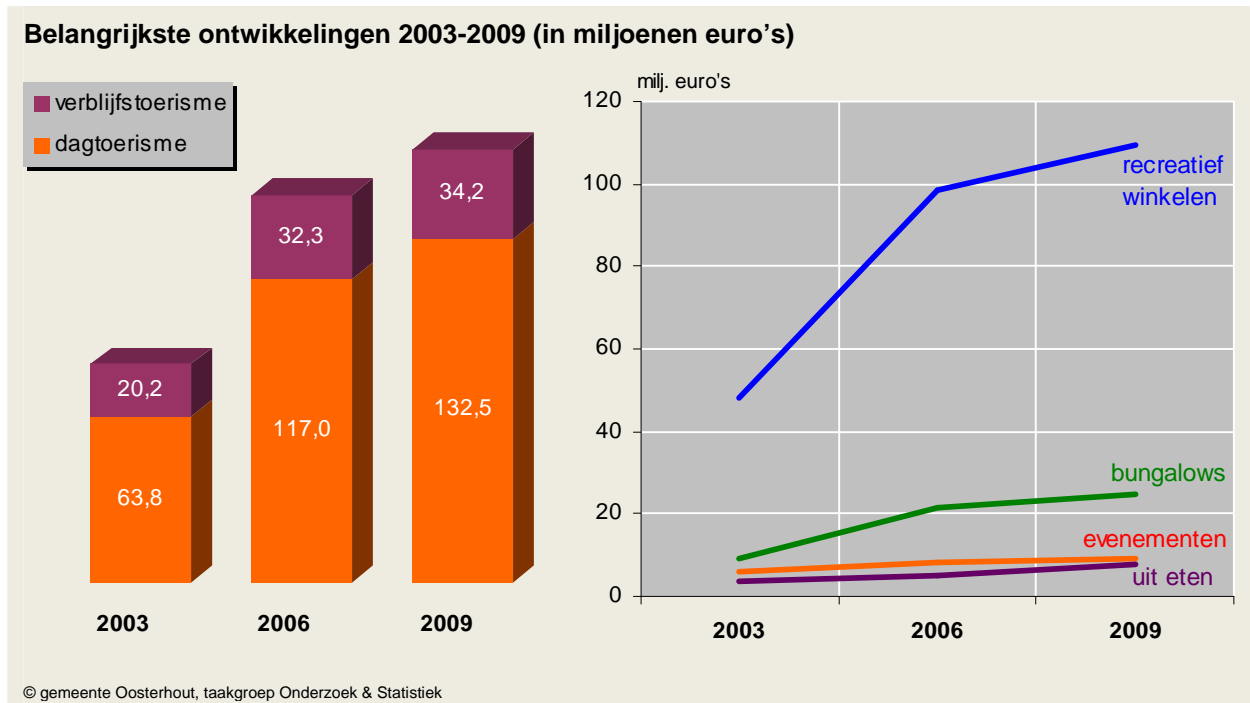
Het dagtoerisme zorgt voor 79,5 procent van de totale toeristische bestedingen. Met name het recreatief winkelen (dus inclusief het kopje koffie met iets erbij, parkeren, etc.) zorgt voor een grote economische impuls in Oosterhout. Met circa € 109,4 miljoen aan bestedingen en ongeveer 928 fte's aan directe werkgelegenheid is deze categorie verantwoordelijk voor bijna 83 procent van het dagtoerisme en 66 procent van de totale toeristische betekenis. Binnen het dagtoerisme zijn daarnaast de evenementen, uit eten en de natuurgerichte openlucht recreatie (wandelen en fietsen in de natuur) belangrijke categorieën.

Tabel 4.2 Bestedingen en directe werkgelegenheid naar categorieën in de gemeente Oosterhout

Categorieën:	Bestedingen (in euro's)		Werkgelegenheid (in fte's)	
	2009	2006	2009	2006
Hotels, pensions en B&B	3.746.836	4.426.398	31	43
Campings toeristisch	2.146.590	2.538.637	17	24
Campings vast	2.882.331	2.898.344	24	28
Groepsaccommodaties	429.450	372.885	4	4
Bungalows	24.601.950	21.740.985	217	224
Watersport passanten	70.180	72.500	1	1
Watersport vast	307.585	283.925	2	3
Musea	491.625	425.500	3	3
Recreatieoorden	602.400	640.050	4	5
Evenementen	9.243.750	8.194.153	67	70
Natuurgerichte openluchtrecreatie	4.380.000	3.764.063	28	28
Recreatief winkelen	109.415.880	98.472.816	928	945
Golfen (greenfees)	250.720	250.720	2	2
Arrangementen	243.815	238.939	2	2
Uit eten	7.831.900	5.011.874	62	47
Totaal	166.645.012	149.331.789	1.392	1.429

4.3 Economische betekenis in perspectief

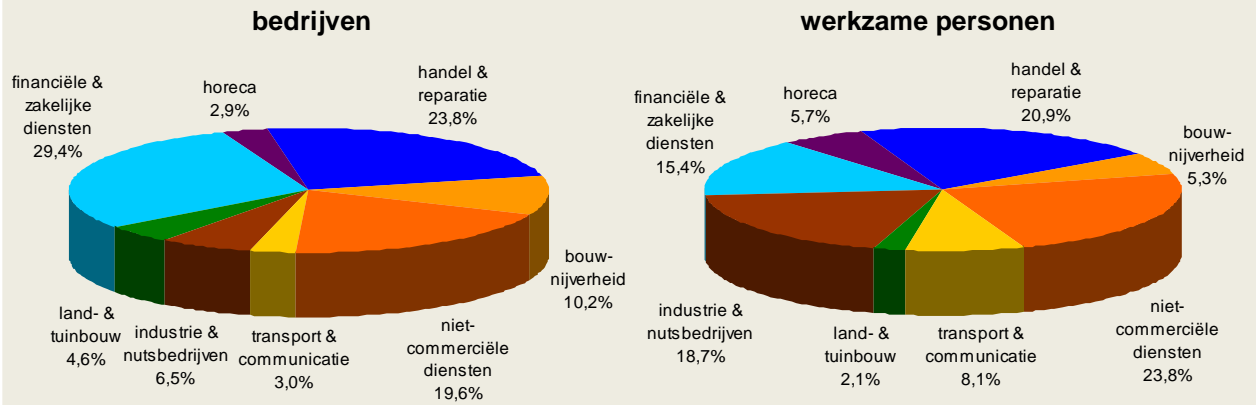
De toeristische bestedingen in de gemeente Oosterhout zijn tussen 2006 (de tweede peiling) en 2009 (de derde peiling) met 10,4 procent gegroeid. Omdat de groei groter is dan de inflatie in diezelfde periode (5,3%), kan worden gesteld dat er sprake is van een reële groei van de toeristische sector in Oosterhout. Dit loopt in de pas met de economische ontwikkeling in deze periode. Zo groeide in 2007 én 2008 de Nederlandse economie nog met in totaal 5,6 procent, om in 2009 te krimpen met 4 procent. In de periode 2007-2009 was er dus over de gehele periode sprake van een bescheiden groei met 1,6 procent.

Het toerisme brengt niet alleen veel geld in het laatje, maar zorgt ook voor werkgelegenheid. Daarom is het niet alleen van belang om inzicht te hebben in de absolute economische betekenis van het toerisme in de gemeente Oosterhout, maar ook relevant om inzicht te hebben in het aandeel binnen de totale werkgelegenheid in de gemeente.

Volgens de regionale werkgelegenheidsenquête waren er in 2009 in de gemeente Oosterhout 27.877 personen werkzaam. Het totale aandeel van de werkgelegenheid (direct én indirect) dat voortvloeit uit de toeristische bestedingen – volgens de bovenstaande berekeningen zo'n 2.400 á 2.700 banen – komt uit op zo'n 9 á 10 procent van de totale werkgelegenheid in onze gemeente. Hiermee is het toerisme, ook voor wat betreft de werkgelegenheid, een belangrijke sector binnen Oosterhout.

Bedrijven en arbeidsplaatsen in de gemeente Oosterhout (april 2009)

© gemeente Oosterhout, taakgroep Onderzoek & Statistiek (bron gegevens: Regionale Werkgelegenheidsenquête SES West-Brabant)

Bijlage

De economische betekenis van het toerisme – uitgedrukt in bestedingen en werkgelegenheid – wordt berekend met behulp van de **Monitor Toerisme Oosterhout**. Dit rekeninstrument is in 2003 speciaal voor de gemeente Oosterhout ontwikkeld door ZKA Consultants & Partners uit Breda. De taakgroep Onderzoek & Statistiek van de gemeente Oosterhout gebruikt dit instrument om op een systematische en eenduidige wijze de doorrekeningen uit te voeren.

Berekenen bestedingen

Om de economische betekenis te berekenen, zijn eerst de bestedingen berekend die samenhangen met de overnachtingen en bezoekersaantallen. Deze berekening vindt plaats door deze overnachtingen en bezoekersaantallen te vermenigvuldigen met de gemiddelde bestedingen per persoon, per dag, per toeristische categorie. Bij de categorieën 'campings vast' en 'watersport vast' hebben de bestedingen betrekking op het totaal op jaarbasis.

In deze bestedingen zijn alle uitgaven van de toeristen meegenomen: zowel de bestedingen op de toeristische bedrijven zelf (bijvoorbeeld de kamerhuur in een hotel of de entree van een attractie en de verdere consumptieve uitgaven) als de bestedingen buiten deze bedrijven (bijvoorbeeld in de supermarkt, restaurant, fietshuur, openbaar vervoer, e.d.).

Berekenen werkgelegenheid

Zodra de bestedingen per sector bekend zijn, kan de werkgelegenheid worden berekend. Hiertoe dienen de totale bestedingen (per sector) te worden gecorrigeerd voor een tweetal effecten:

- Accijns: De bestedingen zijn (uiteeraard) inclusief de BTW, maar aangezien die geen directe invloed heeft op de werkgelegenheid in de sector, dient hiervoor te worden gecorrigeerd.
- Inkoopcomponent: Het aandeel 'inkoop' van de sector levert geen werkgelegenheid op in de desbetreffende sector, maar genereert voornamelijk werkgelegenheid bij de producenten waar de zaken worden ingekocht (bijv. levensmiddelen of brandstof). De omzet en werkgelegenheid behorende bij de inkoop wordt weergegeven in de sector 'overig'.

In de onderstaande tabel zijn de gehanteerde BTW- / accijns- en inkooppercentages weergegeven. Voor de sectoren horeca, detailhandel en vervoer worden samengestelde percentages gehanteerd, omdat voor deze sectoren verschillende tarieven gelden.

BTW-tarieven en inkooppercentages

Sector	BTW / Accijns (%)	Inkooppercentage
Logies	6,0%	0%
Entree	6,0%	0%
Horeca	12,5%	30%
Detailhandel	15,8%	60%
Vervoer	70,0%	20%

Noot: voor het bepalen van de inkooppercentages per sector is gebruik gemaakt van de volgende bronnen: Bedrijfschap Horeca & Catering (horeca); BETA/NOVE (vervoer); Economisch Instituut voor Midden- en Kleinbedrijf (detailhandel).

In de onderstaande tabel staan de gehanteerde arbeidscoëfficiënten. Deze zijn uitgedrukt in termen van aantal mensjaren (fte's) werk per 1 miljoen euro finale afzet. De directe werkgelegenheid per sector wordt berekend door de finale afzet te vermenigvuldigen met de bijbehorende arbeidscoëfficiënt.

Arbeidscoëfficiënten

Sector	Arbeidscoëfficiënt
Logies	10,50
Entree	7,06
Horeca	10,50
Detailhandel	16,46
Vervoer	5,15
Overig	6,28

Noot: De arbeidscoëfficiënten (werkgelegenheid per 1 mlj. Euro finale afzet) zijn afkomstig van de Nationale rekeningen 2008 (CBS)

Na het vaststellen van de directe werkgelegenheid, kan de indirecte werkgelegenheid worden bepaald. Deze is met name het gevolg van toeleveranciers en dienstverleners die nodig zijn om de afzet in de diverse sectoren te kunnen realiseren. De indirecte werkgelegenheid is met behulp van een multiplier bepaald die 1,37 bedraagt. Dit betekent dat 1 fte directe werkgelegenheid 0,37 fte aan indirecte werkgelegenheid.

Bezoekersenquête

Een van de onderdelen van de Monitor Toerisme Oosterhout is de "Toeristisch-recreatieve bezoekers-enquête". Hiertoe zijn in de maanden juli t/m september 2009 bezoekers op locatie ondervraagd door studenten van het studentenuitzendbureau Work-on uit Tilburg. In totaal zijn in deze periode bijna 900 bezoekers geënquêteerd op 19 verschillende locaties binnen de gemeente Oosterhout in de vorm van een quotasteeekproef. Dit houdt in dat er, per locatie, een van te voren afgesproken aantal mensen zijn ondervraagd.

Enquêtelocaties

Categorie	Afgenomen	Aandeel
Verblijfsaccommodatie	324	37,4%
Horeca	68	7,9%
Jachthaven	75	8,7%
Musea	68	7,9%
Recreatieoord De Warande	101	11,7%
Winkelgebied	139	16,0%
VVV	59	6,8%
Kermis	31	3,6%

Om een vergelijking met eerdere bezoekers-enquêtes mogelijk te maken, is dezelfde vragenlijst gebruikt als in 2003 en 2006. Wel is het totale aantal te ondervraagde personen verhoogd van 700 naar 900, om een hoger aantal per uit te splitsen categorie of locatie te verkrijgen. Hierdoor is er sprake van een hogere betrouwbaarheid per locatie.